

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 22 септември 2023 г.
(OR. en)

13280/23

Междуетноститутуционално досие:
2023/0329(NLE)

ENV 1024
COMER 101
MI 772
ONU 62
CONSOM 326
SAN 532

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	22 септември 2023 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2023) 542 final
Относно:	Предложение за РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА за позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз на петото заседание на Конференцията на страните по Конвенцията Минамата относно живака по отношение на приемането на решение за изменение на приложения А и Б към посочената Конвенция

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2023) 542 final.

Приложение: COM(2023) 542 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 22.9.2023 г.
COM(2023) 542 final

2023/0329 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за позицията, която трябва да се приеме от името на Европейския съюз на петото заседание на Конференцията на страните по Конвенцията Минамата относно живака по отношение на приемането на решение за изменение на приложения А и Б към посочената Конвенция

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. ПРЕДМЕТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Настоящото предложение се отнася до решение за установяване на позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза на петото заседание на Конференцията на страните по Конвенцията Минамата относно живака („Споразумението“)¹ във връзка с предвиденото приемане на решения за изменение на приложения А и Б към същата конвенция. С тези приложения се определят списъци на продукти с добавен живак (ПДЖ) и на производствени процеси, включващи употребата на живак или живачни съединения („процеси, при които се използва живак“), които подлежат на постепенно прекратяване или са предмет на разпоредби, регулиращи употребата на живак².

2. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

2.1. Конвенцията Минамата относно живака („Споразумението“)

Споразумението е основната международна правна рамка, която има за цел да защити здравето на човека и околната среда от антропогенни емисии и изпускания на живак и живачни съединения във въздуха, водата и почвата. То обхваща целия жизнен цикъл на използване на живака — от първичния му добив до обезвреждането му.

Споразумението влезе в сила на 16 август 2017 г.

Европейският съюз (Съюзът) е страна по Споразумението³, каквито са и всичките му държави членки.

Съгласно Споразумението ПСЖ подлежат на следните два различни вида ограничения в зависимост от това дали са обхванати от част I или II от приложение А към споразумението⁴:

- В съответствие с член 4, параграф 1 ПСЖ, изброени в част I (напр. някои компактни луминесцентни лампи), вече не могат да се произвеждат, внасят и изнасят след датите за поетапно извеждане от употреба, посочени в нея.
- ПСЖ, изброени в част II от приложение А, са предмет на специфичните условия и ограничения за употребата на живак, определени в нея. По силата на член 4, параграф 3 страните⁵ предприемат необходимите мерки, за да спазят тези условия и ограничения. Към днешна дата в част II от приложение А е включена само денталната амалгама.

¹ Текстът на Конвенцията Минамата може да бъде намерен на адрес:

<https://mercuryconvention.org/sites/default/files/2021-06/Minamata-Convention-booklet-rus-full.pdf>

² За целите на настоящия документ изразът „регулиращ употребата на живак“ обхваща общо изисквания като определените в части II от приложения А и Б към Конвенцията Минамата относно живака.

³ Решение (ЕС) 2017/939 на Съвета от 11 май 2017 г. за сключване от името на Европейския съюз на Конвенцията Минамата относно живака (ОВ L 142, 2.6.2017 г., стр. 4—39).

⁴ Препратките към членове и приложения в настоящия документ се смятат за препратки към членове и приложения към Регламента относно живака, освен ако не е посочено друго.

⁵ За целите на настоящия документ „Страни“ означава страните по Конвенцията относно живака.

Подобно, съгласно Споразумението процесите, при които се използва живак, подлежат на два различни вида ограничения в зависимост от това дали са обхванати от част I или II от приложение Б към споразумението:

- В процесите, при които се използва живак, изброени в част I от приложение Б (напр. производството на хлоралкални продукти), в съответствие с член 5, параграф 2 трябва да се прекрати използването на живак или живачни съединения след посочените определени дати за постепенно прекратяване.
- Живачните процеси, изброени в част II от приложение Б, са предмет на установените там изисквания за употреба на живак (напр. да не се използва живак от първичен добив на живак). В съответствие с член 5, параграф 3 страните предприемат мерки за спазване на тези условия и изисквания, включително по отношение на преминаването към безживачни процеси, когато Конференцията на страните по споразумението („COP“) стигне до заключение относно наличието на икономически и технически осъществими алтернативи.

Съгласно член 4, параграф 8 и член 5, параграф 10 приложения А и Б трябваше да бъдат преразгледани до 16 август 2022 г. По този начин COP взема предвид i) предложенията на страните за изменение, направени съгласно член 4, параграф 7 и член 5, параграф 9, ii) информацията, предадена от страните относно ПДЖ и живачните процеси и техните алтернативи по силата на членове 4, параграф 4 и член 5, параграф 4, и iii) наличието на технически и икономически осъществими безживачни алтернативи, като същевременно отчита рисковете и ползите за околната среда и човешкото здраве.

2.2. Конференцията на Страните („COP“)

COP изпълнява функциите, които са ѝ възложени чрез Споразумението. За тази цел на нея се разглежда и предприема между другото всяко действие, което може да е необходимо за постигане на целите на Споразумението.

По силата на член 28 от Споразумението, както и на Решение MC-1/1 относно процедурния правилник⁶, прието от Конференцията на страните на нейното първо заседание (24—29 септември 2017 г.)⁷, всяка страна има право на един глас. Независимо от това, когато Съюзът — като организация за регионална икономическа интеграция — упражнява правото си на глас по въпроси от своята компетентност, броят на гласовете му е равен на броя на неговите държави членки, които са страни по Споразумението. Съюзът не може да упражнява правото си на глас, ако някоя от неговите държави членки упражни своето право на глас и обратно.

⁶ Решение, прието от първата конференция на страните по Конвенцията Минамата относно живака — MC-1/1: Процедурен правилник, 22 ноември 2017 г., <https://mercuryconvention.org/sites/default/files/documents/decision/UNEP-MC-COP1-Dec1-RulesProcedure.EN.pdf>

⁷ Първо заседание на конференцията на Страните от Конвенцията Минамата (COP-2), Женева, Швейцария, 24 — 29 септември 2017, <https://mercuryconvention.org/en/meetings/cop1>

2.3. Предвидени актове на Конференцията на страните

С цел започване на процес на преразглеждане на приложения А и Б, на третото си заседание (25—29 ноември 2019 г.) Конференцията на страните прие Решение МС-3/1⁸ за създаване на ad hoc група от технически експерти, която да продължи обсъждането на ПСЖ и процесите, при които се използва живак, по време на междусесийния период, предшестваш четвъртото ѝ заседание („COP4“). Правомощията на тази група се състоят по-специално в подобряване и организиране на информацията, предоставена от страните в съответствие с член 4, параграфи 4 и 7 и член 5, параграфи 4 и 9. Въз основа на резултатите от тази експертна работа и на изявленията, представени от страните⁹, включително становищата на Европейския съюз¹⁰ преди COP4 (21—25 март 2022 г.), Конференцията на страните прие Решение МС-4/3¹¹.

Параграф 5 от Решение МС-4/3.

Страните се споразумяха да добавят в част I към приложение А четири допълнителни ПСЖ (вж. лявата колона в таблицата по-долу). Тъй като обаче не успяха да постигнат консенсус по време на COP4 относно свързаните с тях дати за постепенно извеждане от употреба, страните решиха, както е посочено в параграф 5 от Решение МС-4/3, да отложат обсъждането на тези дати за петото заседание на Конференцията на страните („COP5“) въз основа на предложените дати в скоби (вж. дясната колона в таблицата по-долу).

<i>Продукти с добавен живак</i>	<i>Дата, след която производството, вносът или износът на продукта не са разрешени (дата на поетапно спиране)</i>
дискови цинково-сребърно-оксидни батерии със съдържание на живак < 2 % и дискови цинково-въздушни батерии със съдържание на живак < 2 %	[2025 г.] [2029 г.]
мостове с много висока точност за измерване на загуби и капацитет и високочестотни радиочестотни комутатори и релета в контролни	[2025 г.]

⁸ Решение, прието от третата конференция на страните от Конвенцията Минамата относно живака – МС-3/1 Преглед на приложения А и Б, UNEP/MC/COP3/1 декември на разположение на адрес: <http://www.mercuryconvention.org/Meetings/COP3/Decisions/tabid/8654/language/en-US/Default.aspx>

⁹ Предложения, направени от региона на Африка, от Канада и от Норвегия за изменение на части I и II от приложение А към Конвенцията Минамата относно живака, достъпни на адрес: <https://mercuryconvention.org/en/meetings/cop4#cop-documents>

¹⁰ UNEP/MC/COP.4/26/Add1 Предложение на Европейския съюз за изменение на части I и II от приложение А и част I от приложение Б към Конвенцията Минамата относно живака, достъпно на адрес: <https://mercuryconvention.org/en/documents/proposal-european-union-amend-part-i-annex-part-ii-annex-and-part-i-annex-b-minamata>

¹¹ Решение, прието от четвъртата конференция на страните от Конвенцията Минамата относно живака – МС-4/3 Преглед на приложения А и Б, UNEP/MC/COP4/3 декември, на разположение на адрес: https://mercuryconvention.org/sites/default/files/documents/decision/4_Dec3_Amendment.English.pdf

и регулиращи прибори, с максимално съдържание на живак от 20 mg на мост, комутатор или реле [с изключение на използваните за научноизследователски и развойни цели]	
Линейни луминесцентни лампи (LFL) за общо осветление: а) халофосфатни лампи с луминофор ≤ 40 вата, със съдържание на живак, надвишаващо 10 mg на лампа б) халофосфатни лампи с луминофор ≥ 40 W,	[2025 г.] [2027 г.] [2030 г.]
Линейни луминесцентни лампи (LFL) за общо осветление: а) Трилентови лампи с луминофор ≤ 60 вата, със съдържание на живак, надвишаващо 5 mg на лампа	[2027 г.] [2030 г.]

Параграф 6 от Решение MC-4/3.

По отношение на процесите, при които се използва живак, страните решиха на COP5 да разгледат възможността за добавяне на производството на полиуретан с използване на съдържащи живак катализатори към част I от приложение Б като процес, който трябва да бъде прекратен на дадена дата за поетапно прекратяване.

В допълнение към горепосочените параграфи 5 и 6 от Решение MC-4/3 при договарянето и разработването на предвидените актове страните ще трябва също така да разгледат по време на COP5 изявлението, направено преди тази среща в съответствие с член 4, параграф 7¹² от региона на Африка. По-долу се предлагат допълнителни изменения на части I и II на приложение А.

2.4. Представяне на информация от региона на Африка

Предложени изменения на част I на приложение А

Регионът на Африка предлага в част I от приложение А да се добавят следните шест категории продукти заедно със съответните им дати за поетапно спиране на употребата им.

<i>Продукти с добавен живак</i>	<i>Дата, след която производството, вносът или износът на продукта не са разрешени (дата на поетапно спиране)</i>
Козметични продукти, включително сапуни и кремове за избелване на кожата, с изключение на козметични продукти за областта около очите, при които живакът се използва като консервант и не са налични ефективни и безопасни заместители консерванти	2025 г.

¹² Предложение на региона на Африка за изменение на части I и II на приложение А, достъпно на адрес: <https://mercuryconvention.org/en/meetings/cop5>

Дентална амалгама	2030 г.
Компактни луминесцентни лампи (CFL) за общо осветление, чиято мощност > 30 вата	2025 г.
Компактни луминесцентни лампи без вграден баласт (CFL.ni) за общо осветление с мощност ≤ 30 W и съдържание на живак не повече от 5 mg на лампова горелка;	2025 г.
Линейни луминесцентни лампи (LFL) за общо осветление: б) трилентови лампи с луминофор ≥ 60 W;	2026 г.
Нелинейни луминесцентни лампи (NFLs) (напр. с U-форма и кръгли) за целите на общото осветление: а) Трилентови лампи с луминофор, всички мощности б) Халофосфатни лампи с луминофор, всички мощности	2026 г.

Предложени изменения на част II на приложение А

Регионът на Африка предлага също така в част II от приложение А i) да се добави една нова категория ПСЖ, т.е. Козметика с приложени към нея търговски ограничения, и ii) допълнителни изисквания по отношение на денталната амалгама.

Продукти с добавен живак	Разпоредби
Козметични продукти, включително сапуни и кремове за избелване на кожата, с изключение на козметични продукти за областта около очите, при които живакът се използва като консервант и не са налични ефективни и безопасни заместители консерванти	Мерките, които трябва да бъдат предприети от някоя от страните за постепенно прекратяване на продажбата и предлагането на пазара на козметични продукти с добавен живак както от местните пазари, така и от онлайн платформите, включват: i. определяне на национални цели за постепенно прекратяване на продажбата и предлагането на пазара, които включват, без да са ограничени до тях, две или повече от следните дейности: а. разработване и прилагане на стратегии за възпиране на маркетинга, рекламата и показването б. разработване и популяризиране на съвети, на списъци на забранени вещества и забранени за притежаване вещества, както и на козметични продукти с добавен живак в. лицензиране и одобряване на съставките на продуктите за производствени мощности за козметични продукти г. ангажиране на онлайн платформите в разработването и изпълнението на ангажименти за безопасност на продуктите ii. координация и сътрудничество във връзка с инициативи за постепенно прекратяване на употребата между министерства, на двустранно международно и/или регионално равнище. iii. Повишаване на обществената осведоменост относно опасностите, свързани с използването на продукти за избелване на кожата сред лекарите, дерматолозите и центровете за красота, както и сред потребителите и

	членовете на семейството.
Дентална амалгама	Допълнителните разпоредби за денталната амалгама включват: i. Представяне на секретариата на национален план относно мерките, които страните възнамеряват да приложат за постепенно преустановяване на употребата на дентална амалгама ii. Изключване или неразрешаване, чрез предприемане на подходящи мерки, на употребата на дентална амалгама в държавните здравноосигурителни политики и програми

3. Позиция, която трябва да се заеме от името на Съюза

Целта на Съюза е постепенното прекратяване на употребата на живак в Съюза и на глобално равнище, възможно най-бързо и цялостно, ако съществуват други жизнеспособни алтернативи¹³. Постигането на тази цел изисква по-специално постепенното премахване на продуктите с добавен живак и превръщането на процесите, при които се използва живак, в такива, при които той не се използва, когато такова решение е икономически жизнеспособно и съществуват технически осъществими алтернативи, които осигуряват ползи за човешкото здраве и околната среда.

Напредъкът на глобално равнище към постигането на тази цел би допринесъл за амбицията за нулево замърсяване и безтоксична среда, посочена в Европейския зелен пакт¹⁴. Това също би допринесло за прилагането на стратегията на ЕС за устойчиво развитие в областта на химикалите за 2020 г.¹⁵, в която Европейската комисия се ангажира да запази водеща роля на международно ниво по отношение на доброто управление на химикалите.

Изменение на приложение А към Споразумението, определящо списъка на продукти с добавен живак, които подлежат на забрана за производство, внос и износ или са предмет на изисквания за употребата на живак.

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза, се основава на следните елементи:

- Приложение II към Регламент (ЕС) 2017/852 относно живака („Регламент относно живака“)¹⁶, което транспонира приложение А (част I) към Споразумението, има по-широк обхват от Споразумението, тъй като включва повече продукти с добавен живак (напр. дискови батерии).

¹³ [Виж Заключенията на Съвета „Преглед на стратегията на Общността относно живака“, 14 март 2011 г.](#)

¹⁴ Съобщение от Комисията до Европейския парламент и Съвета от 11 декември 2019 г., *Европейският зелен пакт*, COM(2019) 640 final.

¹⁵ Съобщение на Комисията „Стратегия за устойчивост в областта на химикалите — Към нетоксична околна среда“ (COM (2020) 667 final, от 14.10.2020 г.

¹⁶ Регламент (ЕС) 2017/852 на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2017 г. относно живака и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1102/2008 (ОВ L 137, 24.5.2017 г., стр. 1).

- С предложението на Съюза (март 2020 г.), представено в съответствие с Решение МС-3/1¹⁷, бяха определени редица други ПДЖ, за които са налични възможни и полезни несъдържащи живак алтернативи, включително продукти, които вече са забранени за пускане на вътрешния пазар и внос^{18/19}, напр. в съответствие с Директива 2011/65/ЕС (ДООВ)²⁰ и Регламент (ЕО) № 1907/2006 (REACH)²¹, но които все още не подлежат на забрана за производство и износ.
- Делегиран регламент (ЕС) .../... на Комисията от 14 юли 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2017/852 (С (2023) 4683 final)²², с който се транспонира Решение МС-4/3 в съответствие с член 20 от Регламента относно живака.

ПДЖ, за които става дума в предложението на региона на Африка относно изменения на част I от приложение А, или са в съответствие с достиженията на правото на Съюза, например исканията за подновяване на изключенията за лампите, съдържащи живак, бяха отхвърлени в съответствие с Директивата за ограничението на опасните вещества, или се отнасят до постепенното премахване на ПДЖ, които са предмет на текущи законодателни промени, насочени към определяне на подобна забрана на равнището на Съюза.

По отношение на други части от предложението на региона на Африка във връзка с измененията на приложение А, част II, някои разпоредби са в съответствие с достиженията на правото на Съюза, включително:

¹⁷ *Представяне от ЕС относно продукти с добавен живак и производствени процеси, използващи живак или живачни съединения* (март 2020 г.), достъпно на: http://www.mercuryconvention.org/Portals/11/documents/meetings/COP4/submissions/EU_AnnexAB.pdf

¹⁸ Понятието „пускане на вътрешния пазар“ включва понятието „внос“, както е определено от законодателството на ЕС, регулиращо пускането на пазара на продукти с добавен живак.

¹⁹ Пълният списък на съответното законодателство на ЕС е наличен в работния документ на службите на Комисията обобщена оценка на въздействието „Ратификация и изпълнение от страна на ЕС на Конвенцията Минамата относно живака, придружаващ предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно живака и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1102/2008“ (SWD/2016/017 final, от 2.2.2016 г.).

²⁰ Директива 2011/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2011 г. относно ограничението за употребата на определени опасни вещества в електрическото и електронното оборудване (ОВ L 174, 1.7.2011 г., стр. 88).

²¹ Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), за създаване на Европейска агенция по химикали, за изменение на Директива 1999/45/ЕО и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 793/93 на Съвета и Регламент (ЕО) № 1488/94 на Комисията, както и на Директива 76/769/ЕИО на Съвета и Директиви 91/155/ЕИО, 93/67/ЕИО, 93/105/ЕО и 2000/21/ЕО на Комисията, ОВ L 396 от 30.12.2006 г., стр. 1).

²² Делегиран регламент (ЕС) .../... на Комисията от 14 юли 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2017/852 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на продуктите с добавен живак, които подлежат на забрана за производство, внос и износ (С(2023)4683 final).

- националните планове относно мерките, които страните възнамеряват да приложат за постепенно преустановяване на употребата на дентална амалгама (член 10, параграф 3 от Регламента относно живака),
- определянето на национални цели за постепенно прекратяване на продажбата и предлагането на пазара на козметични продукти, които включват, без да са ограничени до тях, две или повече от следните дейности:
 - разработване и прилагане на стратегии за възпиране на маркетинга, рекламата и показването,
 - ангажиране на онлайн платформите в разработването и изпълнението на ангажименти за безопасност на продуктите.

Други разпоредби обаче не са обхванати от достиженията на правото на Съюза, включително:

- изключването или неразрешаването, чрез предприемане на подходящи мерки, на употребата на дентална амалгама в държавните здравноосигурителни политики и програми
- За козметичните продукти:
 - координация и сътрудничество във връзка с инициативи за постепенно прекратяване на употребата между министерства, на двустранно международно и/или регионално равнище
 - Повишаване на обществената осведоменост относно опасностите, свързани с използването на продукти за избелване на кожата сред лекарите, дерматолозите и центровете за красота, както и сред потребителите и членовете на семейството.

Тези разпоредби нямат правно действие по отношение на достиженията на правото на Съюза. Например съгласно Регламента относно живака, член 19, буква б) компетентността за организиране и предоставяне на здравни услуги и медицински грижи спада към компетентността на държавите членки. Поради това те не са предмет на настоящото предложение за решение на Съвета.

Съответно изменението на приложение А предоставя възможности за допълнително намаляване на употребата на живак и свързаното с нея замърсяване в световен мащаб:

- (1) Да се намали разликата между съществуващото, по-усъвършенствано право на Съюза и разпоредбите на Споразумението, като към част I от неговото приложение А се добавят продукти, които са вече изброени в приложение II към Регламента на Съюза относно живака.
- (2) Към част I от приложение А към Споразумението да се добавят продукти, които все още не подлежат на забрана за производство и износ съгласно Регламента на Съюза относно живака, но въпреки това вече са забранени за пускане на пазара на Съюза или са предмет на текущи законодателни промени, насочени към създаването на подобна забрана в рамките на Съюза.

Следователно позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза по време на COP5, се състои в подпомагане на приемането на актове, целящи разширяване на обхвата на приложение А към Споразумението във връзка с ПДЖ, които вече са предмет на забрана за производство и търговия в съответствие с приложение II към Регламента на Съюза относно живака или вече са забранени за пускане на пазара в рамките на Съюза, или са предмет на текущи законодателни промени, насочени към създаването на подобна забрана в рамките на Съюза, и които могат да бъдат заменени с несъдържащи живак алтернативи, които са доказано икономически и технически осъществими, както и полезни от гледна точка на околната среда и човешкото здраве.

Преглед на приложение Б към Споразумението, определящо списъка на процесите, при които се използва живак, които подлежат на „постепенно прекратяване“ или са предмет на изисквания за употребата на живак.

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза, се основава на следните елементи:

Правото на Съюза, по-специално член 7, параграфи 1 и 3 и приложение III към Регламента относно живака е транспонирало по-строго член 5, параграфи 2 и 3 и приложение Б към Споразумението.

Първо, докато приложение Б към Споразумението обхваща пет специфични процеса, при които се използва живак (производство на хлоралкални продукти, ацеталдехид, винилхлориден мономер (VCM), алкохолати и полиуретан), приложение III към Регламента относно живака съдържа обща разпоредба, която забранява използването на живак или живачни съединения във всички производствени процеси в Съюза след настъпване на определените дати за постепенно прекратяване, т.е. употребата на живака като катализатор (1 януари 2018 г.) или като електрод (1 януари 2022 г.). По този начин, съгласно правото на Съюза, приложното поле на тази забрана е неограничено.

На второ място, въпреки че приложение III към Регламента относно живака определя няколко дерогационни дати за постепенно прекратяване на производството на алкохолати, тези разпоредби са по-строги в сравнение с приложение Б към Споразумението: докато Регламентът относно живака забранява използването на живак като *катализатор за производството на полиуретан* от 1 януари 2018 г., за производството на винилхлорид от 1 януари 2018 г., Споразумението поставя само ограничение за употребата на живак и уточнява, че страните или „се стремят“ постепенно да премахнат тази употреба до 16 август 2027 г. (полиуретан) или премахват постепенно употребата пет години след като Конференцията на страните установи, че несъдържащите живак алтернативи са станали технически и икономически осъществими (VCM и алкохолати).

Изменението на приложение Б предоставя възможност за намаляване на промишлената употреба на живак. Това може да се постигне като се намали разликата между съществуващото, по-усъвършенствано право на Съюза и разпоредбите на Споразумението, чрез добавяне в част I от приложение Б към Споразумението дати за постепенно прекратяване на производството на полиуретан, при което се използва живак, в съответствие с достиженията на правото на Съюза и като се вземат предвид съществуващите технически и икономически осъществими несъдържащи живак

алтернативни производствени процеси, както е докладвано в представянето на Съюза от март 2020 г. относно Решение МС-3/1.

Поради това позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза на COP5, следва да се състои в подкрепа на приемането на актове, насочени към въвеждане на дата за постепенно прекратяване на производството на полиуретан с използване на живак.

4. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

4.1. 4.1. Процесуалноправно основание

4.1.1. Принципи

С член 218, параграф 9 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) се урежда приемането на решения за установяване на *„позициите, които трябва да се заемат от името на Съюза в рамките на орган, създаден със споразумение, когато този орган има за задача да приема актове с правно действие, с изключение на актовете за допълнение или изменение на институционалната рамка на Споразумението“*.

Понятието *„актове с правно действие“* включва актове с правно действие по силата на нормите на международното право, които уреждат съответния орган. То включва също така инструменти, които нямат обвързващ характер съгласно международното право, но са *„годни да окажат съществено въздействие върху съдържанието на приеманата от законодателя на Съюза нормативна уредба“*²³.

4.1.2. Приложение в конкретния случай

Конференцията на страните е орган, създаден по силата на споразумение, а именно — Конвенцията Минамата относно живака.

Актовете, които Конференцията на страните трябва да приеме, представляват актове с правно действие, тъй като страните по Споразумението ще трябва да вземат мерки, за да гарантират, че те се прилагат и спазват.

Предвидените актове не допълват, нито изменят институционалната рамка на споразумението.

Следователно процесуалноправното основание за предложеното решение е член 218, параграф 9 от ДФЕС.

4.2. Материалноправно основание

4.2.1. Принципи

Материалноправното основание за дадено решение съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС зависи преди всичко от целта и съдържанието на предвидения акт, във връзка с който се заема позиция от името на Съюза. Ако предвиденият акт преследва две цели или се състои от две части и ако едната от целите или частите може да се определи като основна, докато другата е само акцесорна, решението съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС трябва да се основава на едно-единствено материалноправно основание, а именно на изискваното от основната или преобладаващата цел или част.

²³ Решение на Съда от 7 октомври 2014 г., Германия/Съвет, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, т. 61—64.

4.2.2. Приложение в конкретния случай

Основната цел и съдържание на предвидените актове са свързани със защитата на околната среда и човешкото здраве.

Поради това материалноправното основание за предложеното решение е член 192, параграф 1 от ДФЕС.

4.3. Заключение

Правното основание за предложеното решение следва да бъде член 192, параграф 1 от ДФЕС във връзка с член 218, параграф 9 от ДФЕС.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз на петото заседание на Конференцията на страните по Конвенцията Минамата относно живака по отношение на приемането на решение за изменение на приложения А и Б към посочената Конвенция

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 192, параграф 1 във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия, като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Конвенцията Минамата относно живака („Споразумението“) беше сключена от Съюза с Решение (ЕС) 2017/939 на Съвета²⁴ и влезе в сила на 16 август 2017 г.;
- (2) В съответствие с Решение MC-1/1 относно процедурния правилник, прието от Конференцията на страните по Споразумението на нейното първо заседание, страните по Споразумението (наричани по-нататък „страните“) следва да полагат всички усилия за постигане на споразумение с консенсус по всички важни въпроси.
- (3) Съгласно член 4, параграф 8 и член 5, параграф 10 от Споразумението до 16 август 2022 г. Конференцията на страните следва да направи преглед на приложения А и Б към Споразумението и може да обсъди изменения на тези приложения, като вземе предвид предложенията, представени от страните съгласно член 4, параграф 7 и член 5, параграф 9 от Споразумението, информацията, предоставена от секретариата на Споразумението съгласно член 4, параграф 4 и член 5, параграф 4 от Споразумението, и наличието, за страните, на технически и икономически осъществими несъдържащи живак алтернативи, като се вземат предвид свързаните с тях рискове и ползи за околната среда и човешкото здраве.
- (4) На 30 април 2021 г. Съюзът представи на секретариата на Споразумението предложение²⁵ за изменение на приложения А и Б към Споразумението в съответствие с член 4, параграф 7 и член 5, параграф 9 от посоченото Споразумение. Предложението на Съюза за изменение на приложение А към

²⁴ Решение (ЕС) 2017/939 на Съвета от 11 май 2017 г. за сключване от името на Европейския съюз на Конвенцията Минамата относно живака (ОВ L 142, 2.6.2017 г., стр. 4—39).

²⁵ Решение (ЕС) 2021/727 на Съвета от 29 април 2021 г. относно предаването, от името на Европейския съюз, на предложения за изменение на приложения А и Б към Конвенцията Минамата относно живака по отношение на продукти с добавен живак и производствени процеси, при които се използват живак или живачни съединения (ОВ L 155, 5.5.2021 г., стр. 23).

Споразумението има за цел да разшири приложното му поле, така че то да включва допълнителни продукти с добавен живак, със съответните дати на поетапно спиране или мерки за регулиране на живака. Предложението на Съюза за изменение на приложение Б към Конвенцията има за цел да се въведе дата на поетапно спиране за производството на полиуретан, при което се използва катализатор, съдържащ живак.

- (5) По време на втората част от четвъртото си заседание Конференцията на страните реши в своето Решение МС-4/3²⁶ да включи осем нови продукта с добавен живак в приложение А (част I).
- (6) За четири продукта с добавен живак обаче не беше постигнато споразумение относно датите за поетапно прекратяване. С Решение МС-4/3 решението относно тези дати за постепенно прекратяване беше отложено за петото заседание на Конференцията на страните (31 октомври — 3 ноември).
- (7) С Решение МС-4/3 решението за добавяне на производството на полиуретан чрез използване на съдържащи живак катализатори към част I от приложение Б беше отложено за петото заседание на Конференцията на страните.
- (8) В съответствие с член 4, параграф 7 от споразумението регионът на Африка представи ново предложение за изменение на приложение А към споразумението. Предложението се отнася до козметичните продукти, денталната амалгама и лампите, съдържащи живак, като в него се предлага нов текст за части I и II на приложение А.
- (9) Съюзът следва да подкрепи измененията на приложения А и Б към Споразумението, доколкото те биха били в съответствие с предложението на Съюза²⁷ или с достиженията на правото на Съюза.
- (10) Доколкото измененията на приложение А към споразумението са посочени в изявлението на региона на Африка, Съюзът следва да ги подкрепи, доколкото те обхващат лампите, козметичните продукти и денталната амалгама.
- (11) На петото заседание на Конференцията на страните страните ще обмислят приемането на решение за изменение на приложение А към Споразумението.
- (12) Целесъобразно е да бъде определена позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза на петото заседание на Конференцията на страните, защото ако бъде прието, предложеното решение ще породви правни последици, тъй като страните ще трябва да предприемат мерки за изпълнението му на национално или регионално равнище, или и на двете равнища,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член I

Позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз на петото заседание на Конференцията на страните по Споразумението, е да се подкрепи приемането на решение за изменение на приложения А и Б към посоченото Споразумение, което:

²⁶ Решение МС-4/3: Преглед и изменение на приложения А и Б към Конвенцията Минамата относно живака, 25 март 2022 г.

²⁷ Решение (ЕС) 2021/727 на Съвета от 29 април 2021 г. относно предаването, от името на Европейския съюз, на предложения за изменение на приложения А и Б към Конвенцията Минамата относно живака по отношение на продукти с добавен живак и производствени процеси, при които се използват живак или живачни съединения (ОВ L 155, 5.5.2021 г., стр. 23).

— е в съответствие с достиженията на правото на Съюза; или

— е в съответствие с Решение (ЕС) 2021/727 на Съвета от 29 април 2021 г.; или

— има за цел да подкрепи постепенното извеждане от употреба на лампите, съдържащи живак, посочени от региона на Африка в предложението му, направено в съответствие с член 4, параграф 7 от Споразумението, и за които исканията за подновяване на изключенията за употребата на живак са били отхвърлени в съответствие с Директива 2011/65/ЕС. или

— има за цел да подкрепи постепенното премахване на употребата на дентална амалгама.

Член 2

Уточнения на позицията, посочена в член 1, могат да бъдат договаряни с оглед на протичането на петото заседание на Конференцията на страните от представителите на Съюза при консултации с държавите членки по време на координационните съвещания на място, без да се налага приемане на допълнително решение на Съвета.

Член 3

Адресат на настоящото решение е Комисията.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета
Председател